

शासनाचे इतर विभाग / स्थानिक स्वराज्य संस्था
/खाजगी संस्थांच्या कामांचे अंदाजपत्रके व नकाशे
तपासणे, तांत्रिक मान्यता प्रदान करणे व संकल्पन
तपासण्याकरीता प्राप्त होणाऱ्या शुल्कांच्या
रक्कमेचे वाटप करण्याचे अधिकार प्रदान करणे.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : एलएबी- २०१८/प्र.क्र.१७६/रा.म.२
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक - २५ फेब्रुवारी, २०१९.

- वाचा :** १) सा.बां.नियमावली, सहावी आवृत्ती १९८४ मधील परिशिष्ट-५ मधील नियम ४(२) व
परिशिष्ट-७ मधील ९(अ) नुसार व इतर विभाग व स्थानिक / खाजगी संस्था यांचे
नकाशे, अंदाजपत्रके तयार करणे व छाननी फी च्या वाटपाबाबत.
२) शासन निर्णय क्र.एलएबी-१०९८/प्र.क्र.६८/रा.म.-२, दि.१८.०३.२००४.
३) शासन निर्णय क्र.एलएबी-१०९८/प्र.क्र.६८/रा.म.-२, दि.०५.१०.२००४.

प्रस्तावना -

महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियमावली मधील परिशिष्ट-५ नियम ४(२) परिशिष्ट-७
मधील परिच्छेद-९ मधील तरतूदींस अनुसरून इतर विभाग/संस्थांच्या ठेव अंशदान कामांचे नकाशे,
संकल्पचित्र व अंदाजपत्रके तयार करणे व त्यांची तपासणी करणे इ. पोटी संकल्पचित्र मंडळाकडे
प्राप्त झालेल्या शुल्क वाटपाचे प्रस्ताव संकल्पचित्र मंडळामार्फत शासनाकडे सादर करण्यांत
येतात. तसेच क्षेत्रिय कार्यकारी अभियंता, अधीक्षक अभियंता व मुख्य अभियंता यांच्या स्तरावरही
अशाच प्रकारे अंदाजपत्रक व नकाशे यांची छाननी, तपासणी व तांत्रिक मान्यता प्रदान करणेसाठी
वरीलप्रमाणे शुल्क प्राप्त होत असते. अशा शुल्क वाटपांचे प्रस्तावही प्रादेशिक मुख्य अभियंता यांचे
मार्फत शासनाकडे सादर करण्यात येतात सदर प्रस्तावांस शासनाचे मंजूरीनंतर शुल्काचे वाटप
करण्यांत येते.

सद्यःस्थितीत संकल्पचित्र मंडळाकडून सा.बां.विभाग/इतर विभाग, खाजगीकरणांतर्गत
काम / महानगरपालिका/नगरपालिका/जिल्हा परिषद/महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण इत्यादी
विभागांसाठी इमारती, पूल व इतर कामांची संकल्पने तयार करणे व संकल्पन तपासणीची कामे
केली जातात. तसेच याच विभागांची अंदाजपत्रके व नकाशे यांची छाननी, तपासणी व तांत्रिक
मान्यता प्रदान करण्याची कामे क्षेत्रिय अभियंताकडून केली जातात. त्यास्तव प्राप्त संकल्पन
शुल्काचे वाटप सा.बां. विभागाचे प्रचलित शासननिर्णय/परिपत्रक/सा.बां. नियमावलीनुसार
करण्यात येते.

क्षेत्रिय अभियंते व संकल्पचित्र मंडळाकडून सदर काम करताना त्यांच्याकडे उपलब्ध
असलेल्या तांत्रिक कौशल्याचा सुयोग्य वापर होतो व अभियंत्याचे कौशल्य वृद्धींगत होते. शासनाचे

इतर विभाग/खाजगी संस्था/व्यक्ती तसेच स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे कामाचे तपासणीचे माध्यमातून संपूर्ण समाजाला सेवा-सुविधा पुरविली जाते व त्याचबरोबर शासनाच्या महसूली उत्पन्नात वाढ होत असते.

इतर विभाग/संस्थांचे ठेव अंशदान काम स्वीकृत करणे व सा.बां.विभागातील अधिका-यांमध्ये प्राप्त शुल्काचे वाटप करण्याच्या प्रस्तावास मंजूरी देण्याचे अधिकार सद्यःस्थितीत शासनाकडे आहेत. इतर विभागामध्ये उदा. तंत्रशिक्षण विभागांतर्गत शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालये/स्थानिक स्वराज्य संस्था/खाजगी तंत्रनिकेतने यांचेबाबत, अशा प्रकारच्या कामांचे शुल्क वाटपाचे अधिकार विभाग प्रमुखांना प्रदान केले आहेत.

सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळांच्या अखत्यारित असणाऱ्या चाचणी प्रयोगशाळामध्ये खाजगी संस्थांकरीता बांधकाम साहित्याच्या चाचणीकरीता फी आकारणी बरोबर १०० टक्के अधिभार आकारण्यात येतो. सदर प्राप्त अधिभाराच्या शुल्काचे वाटप करणेबाबतचे अधिकार अधीक्षक अभियंता, दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ यांना संदर्भ ३ नुसार प्रत्यार्पित करण्यात आलेले आहेत.

वरील धर्तीवर सार्वजनिक बांधकाम विभागातील दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळे व शासनाच्या अन्य विभागांच्या धर्तीवर अंदाजपत्रके व नकाशे यांची छाननी, तपासणी व तांत्रिक मान्यता प्रदान करणे, संकल्पचित्र तयार करणे, संकल्पनाची तपासणी करणे, अंदाजपत्रके तयार करणे, त्यांची छाननी करणे याबाबतची कामे स्विकृत करणे व यातून प्राप्त शुल्कामधील शासनाकडे महसूली जमा करावयाच्या भागाव्यतिरिक्त उर्वरित शुल्काचे सा.बां.विभागातील अधिकाऱ्यांमध्ये वाटप करण्याचे अधिकार प्रादेशिक मुख्य अभियंता व विभाग प्रमुख, संकल्पचित्र मंडळ यांचेकडे प्रत्यार्पित (Delegate) केल्यास याबाबत जलद कार्यवाही करणे सुकर होईल. तपासणी केलेल्या कामाचे शुल्क लवकर प्राप्त झाल्यास शासनाच्या नियमित कामावर परिणाम न होता अशा प्रकारे इतर विभाग/संस्थांच्या ठेव अंशदान कामे जास्तीत जास्त करण्यास सा.बां.विभागातील व संकल्पचित्र मंडळातील अधिकारी उद्युक्त होतील. यातून सा.बां.विभागाच्या व संकल्पचित्र मंडळाच्या तांत्रिक क्षमतेत वाढ होईल व त्याचप्रमाणे अधिकाधिक महसूल शासनास प्राप्त होईल. त्याचप्रमाणे दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळांच्या बाबत घेतलेल्या निर्णयाच्या धर्तीवर अदययावत तंत्रज्ञानाचा वापर, नवीन सॉफ्टवेअर खरेदी, संस्था स्तरावरील सुधारणा व संगणकीय सुधारणा यासाठी काही रक्कम जमा केल्यास स्थानिक पातळीवर सदर रक्कमेचा वापर करून संकल्पचित्र मंडळाचे / क्षेत्रिय सा.बां.विभाग कार्यालयांच्या कामकाजात गतिमानता आणता येईल. यास्तव संदर्भीय शासन निर्णय अधिक्रमीत करून खालील सुचना निर्गमित करण्यात येत आहेत.

शासन निर्णय -

१) सा. बां. प्रादेशिक विभाग :-

सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या क्षेत्रीय अभियंता स्तरावर इतर विभाग/स्थानिक स्वराज्य संस्था (नगरपालिका, महानगरपालिका, जिल्हा परिषद) / ठेव अंशदान कामे इत्यादी कामांची अंदाजपत्रके व नकाशे, छाननी, तपासणी व तांत्रिक मान्यता प्रदान करणे इ.पोटी प्राप्त झालेल्या शुल्काचे वाटप करण्याचे अधिकार मुख्य अभियंता, सा.बां. प्रादेशिक विभाग यांना याद्वारे प्रदान करण्यांत येत आहेत. शुल्क वाटप यथायोग्य होण्यासाठी प्रादेशिक विभागीय स्तरावर पुढीलप्रमाणे “शुल्क वाटप समिती” नेमण्यात येत आहे.

शुल्क वाटप समितीची रचना (प्रादेशिक विभागासाठी) :

शुल्क वाटप प्रस्तावाची छाननी व तपासणी करण्याकरिता मुख्य अभियंता, सा.बां.विभाग कार्यालयाची समिती :-

मुख्य अभियंता (प्रादेशिक विभाग)	-	अध्यक्ष
अधीक्षक अभियंता (संबंधित मंडळ)	-	सदस्य
कार्यकारी अभियंता (संबंधित विभाग)	-	सदस्य सचिव

समितीची कार्यपद्धती :

उपरोक्त समितीमधील अधिकारी यांनी शुल्क वाटप प्रस्तावांची छाननी करून शुल्क वाटपाबाबत खालील कार्यपद्धती योजावी.

अ) सार्वजनिक बांधकाम नियमावली प्रमाणे एकूण प्राप्त शुल्काच्या ५०% रक्कम शासन खाती महसूली जमा करण्यात यावी.

आ) शुल्काच्या उर्वरित ५०% रकमेपैकी २५% चे विषयाच्या संबंधित नियंत्रण अधिका-यांमध्ये खालील प्रमाणात वाटप करावे:

१. उप अभियंता २० %
२. कार्यकारी अभियंता २० %
३. अधीक्षक अभियंता २० %
४. मुख्य अभियंता २० %
५. आस्थापना २० % (मंजूरी प्रदान करणाऱ्या कार्यालयातील सहभागी अधिकारी)

इ) तसेच शुल्काच्या उर्वरित ५०% रकमेपैकी १०% रक्कम इमारत / मशिनरी दुरुस्तीकरीता (उदा.नवीन तंत्रज्ञान, तांत्रिक सॉफ्टवेअर, संगणकीय सुधारणा प्रशिक्षणाचे संपूर्ण अधिकार, प्रशिक्षण साहित्य, तंत्रज्ञान विषयक पुस्तके इत्यादी) राखून ठेवण्यात यावेत व

ही रक्कम अधीक्षक अभियंता, दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ यांचेकडे जमा करावी. ही रक्कम खर्च करण्याचे प्राधिकार अधीक्षक अभियंता, दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ यांचेकडे राहतील.

ई) शुल्काच्या उर्वरित ५०% रकमेपैकी १५% रक्कम शासन स्तरावरील विषयाच्या संबंधित नियंत्रण अधिका-यांमध्ये खालील प्रमाणात वाटप करावे

१. कक्ष अधिकारी १०%
२. अवर सचिव १५ %
३. उप सचिव ३० %
४. सचिव (रस्ते) / सचिव (बांधकामे) २५ %
५. प्रधान सचिव (सा.बां.) २० %

उ) खाजगी संस्था / खाजगी व्यक्ती / निमसरकारी संस्था इत्यादीसाठी काम करतांना शासकीय कर्तव्य व जबाबदारी यांना कुठल्याही प्रकारे बाधा होणार नाही याची काळजी संबंधित अधिकारी / कर्मचारी यांनी घ्यावी.

फ) प्रधानमंत्री आवास योजनेतील कामांच्या अंदाजपत्रक तपासणीसाठी कोणतेही शुल्क आकारण्यात येऊ नये.

II) संकल्पचित्र मंडळ (पूल व इमारती) :-

सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या संकल्पचित्र मंडळांकडून इतर विभाग/जिल्हा परिषद/निमसरकारी संस्थांच्या कामाचे नकाशे, संकल्पचित्र व अंदाजपत्रके तयार करणे व त्यांची तपासणी करणे इ. पोटी प्राप्त झालेल्या शुल्काचे वाटप करण्याचे अधिकार अधीक्षक अभियंता, संकल्पचित्र मंडळ यांचे अध्यक्षतेखालील समितीला याद्वारे प्रदान करण्यात येत आहेत. शुल्काचे वाटप यथायोग्य होण्यासाठी संकल्पचित्र मंडळ स्तरावर पुढीलप्रमाणे “शुल्क वाटप समिती” नेमण्यात येत आहे.

शुल्क वाटप समितीची रचना (संकल्पचित्र मंडळासाठी):-

शुल्क वाटप प्रस्तावाची छाननी व तपासणी करण्याकरीता अधीक्षक अभियंता (इमारती) (पूल) यांचे कार्यालयाची समिती :-

अधीक्षक अभियंता (पूल)	-	अध्यक्ष
अधीक्षक अभियंता (इमारती)	-	सदस्य
कार्यकारी अभियंता (पूल) मानक	-	सदस्य
कार्यकारी अभियंता (इमारती) मानक	-	सदस्य सचिव

समितीची कार्यपद्धती :

उपरोक्त समितीमधील अधिकारी यांनी शुल्क वाटप प्रस्तावांची छाननी करुन शुल्क वाटपाबाबत खालील कार्यपद्धती योजावी.

- अ) सार्वजनिक बांधकाम नियमावली प्रमाणे एकूण प्राप्त शुल्काच्या ५०% रक्कम शासन खाती महसुली जमा करण्यात यावी.
- आ) शुल्काच्या उर्वरित ५०% रकमेपैकी २५% चे विषयाच्या संबंधीत नियंत्रण अधिका-यांमध्ये खालील प्रमाणात वाटप करावे:
१. उप अभियंता ३५%
 २. कार्यकारी अभियंता २५ %
 ३. अधीक्षक अभियंता २५ %
 ४. आरेखक / प्रशासन शाखा १५% (मंजूरी प्रदान करण्यात सहभागी असलेल्या घटक कार्यालय व मंडळ कार्यालयाची सहभागी अधिकारी व कर्मचारी)
- इ) तसेच शुल्काच्या उर्वरित ५०% रकमेपैकी १०% रक्कम इमारत / मशिनरी दुरुस्तीकरीता (उदा.नवीन तंत्रज्ञान, तांत्रिक सॉफ्टवेअर, संगणकीय सुधारणा प्रशिक्षणाचे संपूर्ण अधिकार, प्रशिक्षण साहित्य, तंत्रज्ञान विषयक पुस्तके इत्यादी) राखून ठेवण्यात यावेत ही रक्कम खर्च करण्याचे पूर्ण प्राधिकार अधीक्षक अभियंता,संकल्पचित्र मंडळ (पूल व इमारती) यांना राहतील.
- ई) शुल्काच्या उर्वरित ५०% रकमेपैकी १५% रक्कम शासन स्तरावरील विषयाच्या संबंधीत नियंत्रण अधिका-यांमध्ये खालील प्रमाणात वाटप करावे
१. कक्ष अधिकारी १०%
 २. अवर सचिव १५ %
 ३. उप सचिव ३० %
 ४. सचिव (रस्ते) / सचिव (बांधकामे) २५ %
 ५. प्रधान सचिव (सा.बां.) २० %
- उ) खाजगी संस्था / खाजगी व्यक्ती / निमसरकारी संस्था इत्यादीसाठी काम करतांना शासकीय कर्तव्य व जबाबदारी यांना कुठल्याही प्रकारे बाधा होणार नाही याची काळजी संबंधित अधिकारी / कर्मचारी यांनी घ्यावी.
- फ) प्रधानमंत्री आवास योजनेतील कामांच्या संकल्पचित्र/ नकाशे तपासणीसाठी कोणतेही शुल्क आकारण्यात येऊ नये.

III) सा. बां. दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ :-

सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळाच्या नियंत्रणाखालील असलेल्या चाचणी प्रयोगशाळांमधून इतर विभाग/ जिल्हा परिषद/ निमशासकीय संस्था, खाजगी संस्था व व्यक्ती यांच्याकडील बांधकामासाठी वापरण्यात येणा-या विविध बांधकाम साहित्याच्या चाचणी करीता नियमित फी आकारणी सोबत घेण्यात येणा-या १०० टक्के अधिभाराच्या

वाटपाबाबतचा वरील संदर्भ क्र.२ येथील शासन निर्णय अधिक्रमित करुन खालीलप्रमाणे सुधारीत आदेश आता या निर्णयाद्वारे निर्गमित करण्यात येत आहेत. त्यानुसार दक्षता व गुण नियंत्रण मंडळाच्या नियंत्रणाखाली असलेल्या चाचणी प्रयोगशाळांमधून इतर विभाग/जिल्हा परिषद/निमशासकीय संस्था, खाजगी संस्था व व्यक्ती यांच्याकडील बांधकामासाठी वापरण्यात येणा-या विविध बांधकाम साहित्याच्या चाचणी करीता नियमीत फी आकारणी सोबत घेण्यात येणा-या १०० टक्के अधिभारापोटी जमा झालेल्या शुल्काचे वाटप करण्याचे अधिकार अधीक्षक अभियंता, दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीस प्रदान करण्यात येत आहेत. अधिभार शुल्काचे वाटप यथायोग्य होण्यासाठी दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ स्तरावर पुढीलप्रमाणे “अधिभार शुल्क वाटप समिती” नेमण्यात येत आहे.

अधिभार शुल्क वाटप समितीची रचना (दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ)- अधिभार शुल्क वाटप प्रस्तावाची छानणी व तपासणी करण्याकरीता अधीक्षक अभियंता, दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ यांचे अध्यक्षतेखालील समिती-

१) अधीक्षक अभियंता, दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ	-	अध्यक्ष
२) कार्यकारी अभियंता, (गुणनियंत्रण)	-	सदस्य
३) उप अभियंता व सहा. संशोधन अधिकारी	-	सदस्य सचिव

समितीची कार्यपद्धती :

उपरोक्त समितीमधील अधिकारी यांनी अधिभार वाटप प्रस्तावांची छाननी करुन अधिभार वाटपाबाबत खालील कार्यपद्धती योजावी.

अ) सार्वजनिक बांधकाम नियमावली प्रमाणे एकूण प्राप्त अधिभाराच्या ५०% रक्कम शासन महसूली जमा करण्यात यावी.

आ) अधिभाराच्या उर्वरित ५०% रकमेपैकी ३५% रक्कमेचे वाटप बांधकाम साहित्य चाचणीशी निगडित संबंधीत अधिका-यांमध्ये खालील प्रमाणात वाटप करावे:

१. अधीक्षक अभियंता, दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ	- १० %
२. कार्यकारी अभियंता, दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ	- १० %
३. उप अभियंता व सहा. संशोधन अधिकारी	- २०%
४. सहाय्यक अभियंता/प्रयोगशाळा सहाय्यक इत्यादींमध्ये समप्रमाणात	- ४०%
५. प्रयोगशाळा परिचर/मदतनिस इत्यादींमध्ये समप्रमाणात	- २०%

इ) तसेच अधिभाराच्या उर्वरित ५०% रकमेपैकी १५% रक्कम इमारत / प्रयोगशाळा मशिनरी दुरुस्तीकरीता किंवा खरेदीकरीता (उदा.नवीन तंत्रज्ञान, तांत्रिक सॉफ्टवेअर, संगणकीय सुधारणा, प्रशिक्षण, प्रशिक्षण साहित्य, तंत्रज्ञान विषयक पुस्तके इत्यादी) राखून ठेवण्यात यावेत.ही रक्कम खर्च करण्याचे पूर्ण प्राधिकार संबंधीत अधीक्षक अभियंता,दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ यांना राहतील.

- ई) संदर्भाकीत शासन निर्णय क्र.२ मध्ये नमूद करण्यात आलेली एक महिन्याच्या पगाराच्या कमाल मर्यादेची अट रद्द करण्यात येत आहे.
- उ) खाजगी संस्था / खाजगी व्यक्ती / निमसरकारी संस्था इत्यादीसाठी काम करतांना शासकीय कर्तव्य व जबाबदारी यांना कुठल्याही प्रकारे बाधा होणार नाही याची काळजी संबंधित अधिकारी / कर्मचारी यांनी घ्यावी.
- फ) प्रधानमंत्री आवास योजनेतील कामांच्या बांधकाम साहित्याच्या चाचणीसाठी कोणतेही शुल्क आकारण्यात येऊ नये.

यापूर्वीचे शुल्क वाटप व फी च्या अधिभार वाटपासंबंधीचे शासकीय निर्णय अधिक्रमीत करण्यात येत असून सदरचा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे. दर ३ महिन्यांनी शुल्क व अधिभार शुल्काच्या जमा रक्कमेचे वाटप लगतच्या १५ दिवसांच्या आत करण्यात यावे. सदर शासन निर्णय हा शासन स्तरावर, प्रादेशिक स्तरावर व क्षेत्रिय स्तरावर आजमितीस मंजूरी अभावी प्रलंबित असलेल्या सर्व प्रकरणी तसेच यापुढील काळात करण्यात येणा-या सर्व कामांना लागू राहिल. यापुढे शुल्क वाटपाचे प्रस्ताव शासनाकडे सादर करण्यात येऊ नयेत.

सदरचा शासन निर्णय निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून अंमलात येईल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०३०७१६४९०६२३१८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(चंद्रशेखर जोशी)

सचिव (रस्ते), महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२. सार्वजनिक बांधकाम विभागातील सर्व मुख्य अभियंता.
३. सार्वजनिक बांधकाम विभागातील सर्व अधीक्षक अभियंता.
४. सार्वजनिक बांधकाम विभागातील सर्व कार्यकारी अभियंता.
५. सर्व जिल्हा परिषदांतील कार्यकारी अभियंता (बांधकाम).
६. सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय येथील सर्व तांत्रिक अधिकारी.

७. महालेखापाल-१, (लेखापरीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
८. महालेखापाल-२, (लेखापरीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
९. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१०. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
११. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
१२. कार्यासन अधिकारी, सेवा-६, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. कार्यासन अधिकारी (रा.म.-२) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. (निवडनस्ती)